

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prečera
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljubljana
št. 11.842; Praha číslo
78.180. Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Priprave za poroko kralja Borisa

Prihod princa Cirila — Fašistično darilo bolgarskemu kralju — Ljapčev pozdravlja Italijo

Pisa, 23. oktobra. AA. Kralj je sprejel v gradcu San Rosore v posebni avdienci italijanskega poslanika pri Sv. Stolici grofa Devecchia in imel z njim dolg razgovor. Grof Devecchia je poročal kralju o pogajanjih s Sv. Stolicco glede dispenza za poroko bolgarskega kralja Borisa s princeso Giovanno.

V Pisu je prisel prince Ciril, brat bolgarskega kralja Borisa. Na postaji sta ga sprejela princesa Giovanna in bolgarska princesa Evdoksia.

Fašistična stranka bo poklonila bolgarskemu kralju Borisu in princesi Giovanni o priliki njene poroke dragoceno darila. Glavno darilo bo srebrni, umetno izrezljan samovar.

Turin, 23. oktobra. AA. »Gazzetta del Popolo« priobčuje poslanico, ki jo je naslovil na italijanski narod predsednik

bolgarske vlade Ljapčev pred svojim prihodom v Italijo in jo izročil poročevalcu lista. Poslanica se glasi:

»Na potu v Assisi, kamor potujem, da prisostvujem poroki svojega presvetlega vladarja s princeso Giovanno Savojsko, prinašam Italiji prisrčen pozdrav bolgarskega naroda in njegove navdušene želje za svojega kralja in kraljico, za italijansko kraljevsko dvojico, kraljevski dom, narod in italijansko vladno.«

Rim, 23. oktobra. AA. Štiri križarke so prispele v Brindisi, da se pridružijo eskadri vojnih ladij, ki bodo spremljale kralja Borisa in njegovo soprogo na potu v Bolgarijo. Krenile bodo verjetno 25. t. m. na pot. Spremljali jih bodo tudi hidroavijoni. Minister za letalstvo Balbo je izdal že potrebne ukrepe.

Avstrijski proračun za leto 1931.

Izdatki bodo znašali 2130 milijonov šilingov, dohodki pa 2166 milijonov — Veliki osebni izdatki

Dunaj, 23. oktobra. AA. Korbiro poroča, da je zvezna vlada predložila predsedniku razpuščenega parlamenta kot predsedniku stalnega parlamentarnega odbora proračunski načrt za leto 1931. Ta proračunski načrt zagotavlja proračunsko ravnovesje za prihodnje leto, ker znašajo skupni dohodki 2166 milijonov šilingov, izdatki pa 2130 milijonov šilingov.

Od celokupne vsote državnih investicij pride na pošto in državne železnice 136 milijonov. Od celokupne vsote izdatkov

pride na osebne izdatke 1337 milijonov šilingov, ostalo pa na materialne izdatke. V primeri s proračunom za leto 1930 so se dohodki in izdatki povečali. Celokupni dohodki od davkov so zrastle za 185 milijonov šilingov. Od skupne vsote izdatkov pride na izdatke za podporo poljedelcem 145 milijonov šilingov, 33 milijonov za zvišane izdatke za brezposelne delavce, naposled pa so se povečali tudi administrativni izdatki.

Protest angleškega delavstva v Varšavi

Ostra protestna brzojavka generalnega sveta angleških strokovnih organizacij — Aretacija kanadskega novinarja

Varšava, 23. oktobra. s. Kakor javljajo iz Lvova, je bil v vasi Horodyslowice v Vzhodni Galiciji aretirani poročevalec »Canadian Times« William Dey, ker je tamkaj v spremstvu ukrajinskega zdravnika, odvetnika in dveh dijakov zbiral informacije o tamošnjem prebivalstvu.

»Express Poranny« javlja, da je Dey prisel v Horodyslowice ravno, ko je eskadron poljskih uencev izvršil pacifičacijsko akcijo. Policija je vdrla v kmečko hišo, kjer je Dey skupno s svojimi spremljevalci izvrševal zdravniške preiskave. Poljska policija je Deya in njegove spremljevalce odpeljala v Lvov. Ko je Dey v Lvovu zahteval razgovor z angleškim konzulom, mu je bilo to odbito. Kakor javlja »Kurier Poranny«, je ta aretacija v Lvovu povzročila veliko pozornost, ker pripadajo z

Deyem aretirani Ukrajinci ukrajinskim inteligentnim krogom Vzhodne Galicije.

London, 23. oktobra. s. Generalni svet kongresa strokovnih organizacij je včeraj v imenu angleškega delavstva poslal poljski vladi protestno brzojavko. Ta brzojavka je, kakor javlja »Daily Herald«, sestavljena v zelo ostrem tonu ter dolži poljsko vladno, da skuša razbiti strokovne organizacije. Obenem očita vladi, da izvaja splošen napad na politično svobodo. Končno zahteva brzojavka nujno, naj se aretiranci izpustijo na svobodo in naj se poljskemu narodu nemudoma vrnejo po ustavi zajamčene pravice. »Daily Herald« pristavlja k temu poročilu, da predstavlja ta brzojavka silno obtožbo proti režimu Pilsudskega.

PO RUDNIŠKI KATASTROFI V ALSDORFU

Iz rovov so potegnili 251 trupel, v bolnicah pa je umrlo doslej že 16 ponesrečencev — Nadčloveški napor reševalnih ekspedicij — Zagonetni vzrok eksplozije

Alsdorf, 23. oktobra. d. Število žrtve strašne rudarske nesreče v rovu Ana št. 2 je zavzelo nepričakovanih razmah, ker se je povečalo že na 267 mrtvih rudarjev. V njih pa se nahaja še nekaj žrtve, kakor tudi pod razvalinami upravnega poslopja, kjer je najbrže še kakih 10 trupel. Poleg tega se nahaja sedaj v bolnici že preko 140 hudo ranjenih rudarjev in uradnikov, od katerih so nekateri tako hudo poškodovani, ali pa zastrupljeni z ogljikovim dvokisom, da jih bo od teh umrlo še najmanj 40 do 50. Nesreča, ki je zadela z alsdorfsko katastrofo nemško rudarstvo, je najtežja, kar jih je doslej zabeleženih v njegovi črni kroniki. Iz rovov je bilo potegnjenih 251 trupel, 16 rudarjev pa je umrlo v bolnicah.

Alsdorf, 23. oktobra. d. Tekom včerajšnjega in današnjega dne so se nadaljevala

reševalna dela

pod vodstvom zastopnika pruskega trgovskega ministrstva in državnega vladnega predsednika iz Aachna. V reševalnih kolonah sodelujejo najbolj izurjeni nemški strokovnjaki, kar jih je bilo mogoče zbrati v Porurju.

Reševalna dela so potekala nadvse dramatično. Tekom prodiranja v rovu št. 4 je bilo ugotovljeno, da so

ležala trupla

nagomiljena eno nad drugim ter jih je bilo samo na oddelku 461 kar 78. Trupla so bila tako zveržena in spojena med seboj, da jih je bilo mogoče potegniti izpod razvalin samo s pomočjo cepinov. Številna trupla so strašno opečena. Žrtve so deloma žive pogorele, deloma se zadušile v blatu ali pa bile zdrobljene pod silnimi masami zemlje in kamenja. Večine trupel sploh ne bo mogoče identificirati.

Proti vsakemu pričakovanju pa so rešilne ekspedicije rešile

iz objema smrti

še nekaj rudarjev, ki so bili 50 ur ležali pod razvalinami porušenega rova. Eden

izmed njih je bil šele 14 dni poročen in je najprej zahteval, naj mu pripeljejo njegovo ženo, ki je bila že uverjena, da je postal žrtev katastrofe. Svidenja te dvojice ni mogoče popisati, ter so mnogim prihajale solze v oči od veselja, drugim pa od žalosti, ko so se spominjali nesrečnih svojcev, ponesrečenih rudarjev.

Šele včeraj se je izkazalo, da je bilo v rovu več, kakor 678 rudarjev, kakor je prvotno zatrdjevalo ravnateljstvo rudnika. To pa zaradi tega, ker je katastrofa doletela tudi rudarje iz nočne šifte, ki je bila baš na potu, da zapusti rudnik.

Rešilna moštva prodirajo z nadčloveško energijo v porušene rove ter izkopavajo izpod razvalin

vedno nove žrtve.

Tako da ni sedaj že v vsem okraju skoro nobene družine, ki ne bi oplakovala vsaj enega ponesrečenca. Najstrašnejše je gospodarila smrt v najnižjem rovu, kjer ni utekel niti en rudar. Reševalna dela otežkuje še to, da se zemlja neprestano posipa. Na revirju št. 9 so našli za naglo zgrajenim kamenitim zidom 18 trupel rudarjev, ki so umrli zaradi zastrupljenja; ker so strupeni plini prodirali skozi razpoke med kamenjem, katere so sicer nesrečni rudarji poskušali zamašiti s cunjami.

Pri reševanju so se odigravale najbolj

tragične scene

in je voditelj neke reševalne kolone rešil 19 rudarjev, od katerih se mu je posrečilo rešiti 18, dočim je 19. ki je bil njegov sin, umrl med prenosom zaradi zastrupljenja. V nekem drugem rovu so našli pod kamenjem štiri rudarje, od katerih so bili trije še živi. Z umetnim dihanjem se jim je posrečilo ohraniti jih pri življenju.

Eden od rešenih rudarjev je pripovedoval, da je bil baš na poti, da nastopi dnevno delo. Podal se je v neki

oddaljeni rov. Sredi poti je nenadoma začul

zamolklo grmenje,

ki je odmevalo po vseh rovih. Iz stro-pov rovov se je usulo kamenje in pre-mog; sočasno je opazil tudi pojačen zračni pritisk. V tistem hipu je že bilo čuti povelje: »Zapustite vsi rudnik, hitite proti rovu 250!« Ko so pričeli teči proti omenjenemu rovu, so se že jeli valiti po rovih oblaki dima in omamljivih plinov. Bila je to tekma na smrt, ko so bežali rudarji pred prodirajočim dimom in strupenimi plini proti rovu »Adolf«. Strupeni plini so jih proti koncu že toliko omamili, da so nekateri z naporom vseh sil jedva še omahovali proti rovu »Adolf«, kjer se je rešilo na sličen način še več rudarjev.

Drugi rudarji so zopet pripovedovali o strašnih borbah, ki so se vršile med ponesrečenimi rudarji, ko so poskušali uteči preteči nevarnosti.

Povod tej strašni katastrofi še vedno ni ugotovljen. Vsekakor pa je sedaj gotovo, da je ostala

zaloga dinamita

nepoškodovana. Eksploziv pa tudi ni premogovni prah, niti janski plin, ker so ležala vsa trupla v smeri proti rovu. V slučaju eksplozije jamskih plinov pa leže mrtvi ravno v obratni smeri. Pri preiskavi je bilo ugotovljeno, da so bile duri v rudniku zapahnjene o i zunaj na znotraj, tako da se je morala izvršiti eksplozija izven območja ro-vov. Ravnateljstvo rudnika in vsi preiskovalni organi stoji še vedno pred nerazrešljivo uganko.

Sožalje angleške vlade

London, 23. oktobra. AA. Angleški poslanik v Berlinu je izrazil predsedniku Hindenburgu svoje osebno sožalje na veliki rudniški katastrofi v Alsdorfu, kjer je izgubilo življenje 235 rudarjev. Angleška vlada je naročila poslaniku v Berlinu, naj izrazi nemški vladi iskreno sožalje. Angleška rudarska zveza je brzojavila nemški rudarski zvezi, da sočustvuje v nesreči, ki je zadela nemške rudarje.

Razprava o vzrokih nesreče „R 101“

Razprava bo javna ter jo bodo vodili najboljši angleški letalski strokovnjaki — Grčija kupuje angleška letala

London, 23. oktobra. AA. Prihodnji torek se prične na kraljevem sodišču javna razprava o vzrokih katastrofe zrakoplova R 101.

Preiskavo bo vodila samo ena oseba s pomočjo prisodnikov. Tako bo preiskovalno postopanje mnogo lažje in hitreje. Komisija bo imela pravico prisiliti priče k iz-povedi. Za predsednika komisije je bil imenovan sir John Simon, ki je bil v vojni letalski major. Njegovo imenovanje odobravajo vsi krogi, ki smatrajo, da se bo vodila razprava vestno in nepristransko. Kot prisodnik bosta fungirala polkovnik Moore Brabazon in profesor Inglis. Oba sta odlična letalska strokovnjaka. Polkovnik Moore Brabazon je bil prvi, ki je prejel letalsko diplomu od kraljevega letalskega

kluba. Leta 1909. je bil prvi Anglež, ki je letel v letalu.

Inglis je bil svojočasno profesor mehanike na univerzi v Cambridgeu. Ima velike zasluge v tehnični stroki. V vojni je med drugim iznašel vojaški most, ki je omogočil naglo prevažanje čet in celo tankov preko rek. Most so lahko zgradili v par urah.

London, 23. oktobra. AA. Novoustano-vljeno grško letalsko ministrstvo je naročilo pri letalski tvornici Fairve & več trosedežnih biplanov, ki razvijajo veliko hitrost in se lahko naglo izpremenijo v vodna letala. S to vrsto letal sta večkrat potovala waleški princ in ministerski predsednik Macdonald. Ta letala so tudi uporabile angleške letalske bojne sile za informacijski polet iz Capetowna v Kairo.

Pred dovršitvijo obrtnega zakona

Sestanek komisije strokovnjakov za končni pregled zakonskega načrta

Beograd, 23. oktobra. AA. V petek 24. t. m. se sestane v ministrstvu za trgovino in industrijo posebna komisija strokovnjakov iz vse države. Komisija bo proučila in ocenila načrt zakona o obrtih. Razprava bo predsedoval minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrovič, zastopal pa ga bo v njegovi odsotnosti načelnik istega ministrstva Stevan Krpan. Referenta te komisije sta dr. Pavletič in dr. Aranicki, oba inšpektorja ministrstva za trgovino in industrijo. Člani komisije pa so naslednji strokovnjaki:

Ahmed Bakić, načelnik banske uprave drinske banovine v Sarajevu; Radoslav Djorić, načelnik banske uprave vardarske banovine v Skoplju; Velimir Vujić, načelnik banske uprave dunavske banovine v Novem Sadu; Svetislav Marodić, glavni tajnik trgovske zbornice v Beogradu; Stevan Popović, tajnik industrijske zbornice v Beogradu; Ranko Dostanić, tajnik obrtniške zbornice v Beogradu; Mihajlo Obu-ljen, tajnik trgovske in industrijske zbornice v Novem Sadu; dr. Vladimir Lunaček, tajnik zbornice za TOI v Zagrebu; dr. Josip Pretnar, tajnik zbornice za TOI v Ljubljani; dr. Besarović, tajnik zbornice za trgovino in obrt v Sarajevu; Sava Bošković, tajnik trgovsko-obrtno zbornice v Splitu; dr. Cveto Gregorić, tajnik centralne industrijskih korporacij; Marko Bauer, tajnik saveza industrijev v Zagrebu; Filip Uratnik, tajnik delavske zbornice v Ljubljani; dr. Živko Topalović iz Beograda; Branko Jurković, tajnik sa-

veza obrtniških organizacij iz Subotice; Nikolaj Fuger, mestni senator iz Zemuna in Milan Pasinar, inženjer iz Beograda. Z delom te komisije bo stopila sestava novega zakona o obrtih v zaključno fazo. Na podlagi komisijekega dela bo sestavljeno dokončno besedilo tega zakona, na kar bo predložen pristojnim činiteljem v nadaljnjo odločitev. Ta zakon spada med najvažnejše zakone zadnjega časa. V njem bodo urejena vprašanja gospodarskega udeleževanja v celoti in bo v njem naše narodno gospodarstvo naslo vsestransko pravno zaščito. Obenem bodo s tem zakonom izenačeni pogoji za obrtniško nadaljevanje in bodo odstranjene pokrajinske neenakosti in posebnosti in s tem vsi dosednji partikularni zakoni o obrtih.

Tujsko-prometna konferenca v Zagrebu

Zagreb, 23. okt. n. Pod predsedstvom bana dr. Šilovića se je vršila danes seja posvetovalnega odbora za turizem. Razpravljal so o vprašanju organizacije turizma in njegovih ustanov v savski banovini in sklenili, da se ustanovi centrala turističnih organizacij za savsko banovino s sedežem v Zagrebu. Dalje je bilo sklenjeno, da se v turističnih krajih namestijo stražniki, orožniki in silne osebe javnih oblastev, ki znajo tudi inozemske jezike.

Ministri v drinski banovini

Beograd, 23. okt. p. Na svoji turneji po Bosni so prispeli ministri snoči v Brčko. Priprejen jim je bil tudi tam pravec sprejem. Tisoči prebivalstva s šolsko deo vred so prišli ministrom naproti do slavaloka ob vhodu v mesto. Sestanek med ministri in zastopniki naroda se je vršil v svečani dvorani občinskega doma. Za domaćina je prvi govoril minister Frangeš, ki je repliciral na neke pritožbe ter govoril o tem, kakor bi se mogla ublažiti kmetijska kriza v naši državi; opozarjal je zlasti na potrebe pospeševanja živino-reje ter perutinarstva s pomočjo zadrug.

Minister prosvete Boža Maksimović je v svojem govoru razpravljal o prosvetnih vprašanjih okraja, minister Preka pa je govoril o duševnem stanju naroda po 6. januarju 1929.

Sremska Mitrovica, 23. okt. č. Ministri Ku. anudi, Frangeš, Maksimović in Preka so prispeli danes popoldne v Sremsko Mitrovico, na vsej poti so bili navdušeno pozdravljeni, prav posebno prisrčno pa še v Sremski Mitrovici. V hotelu Kovač se je vršil sestanek ministrov z zastopniki prebivalstva.

Zagrebski župan v Beogradu

Beograd, 23. okt. č. Zagrebski mestni načelnik dr. Srkulj, ki se mudi že nekaj dni v Beogradu, je posetil danes razne merodajne faktorje v zadevi aktualnih vprašanj zagrebske občine. Med drugim je bil tudi pri ministru šum in rudnikov, kjer je interveriral zlasti v znani zadevi onesnaženja naših vodov pod rudnikih Trbovljske premogokopne družbe. Z beograjskim županom se je razgovarjal o seji zveze mest kraljevine Jugoslavije, ki se bo vršila dne 5. novembra in na kateri bodo razpravljali zlasti o enotnosti mestnih proračunov.

Obletnica kumanovske bitke

Kumanovo, 23. okt. č. Kakor vsako leto, se je vršila tudi danes v spomin na obletnico kumanovske bitke l. 1912. velika spominna svečanost ob grobnici padlih junakov na bojišču. Slovesnosti je prisostvovala velika množica ljudstva iz bližine in daljnje okolice, ban vardarske banovine Zika Lazić, divizijski komandant, general Radovanović in drugi visoki funkcionarji. Cerkvene svečanosti so se vršile v cerkvi v Nagoričanih in pri grobnici na bližnjem bojišču.

Obisk italijanskega kralja v Bolgariji

Sofija, 23. okt. M. »Utro« javlja iz Rima, da so netočne vesti italijanskega izvora, da bo posetila italijanska kraljevska dvojica Bolgarijo takoj po poroki kralja Borisa. Služben obisk italijanskega kraljevskega para v Bolgariji se bo izvršil šele prihodnje leto.

Podrobnosti o delu rumunskih vohunov

Vohuni so se zanimali za vojaške in industrijske tajne — Bavili so se tudi s špijonažo v ČSR in na Poljskem

Bukarešta, 23. okt. g. V zvezi s špijonažno afero aretirani major Vazaru je izjavil pri zaslišanju, da ga je pridobil za špijonažo inž. Salomon. Njegova naloga je bila, naj na podlagi vojaških zvez točno poroča o rumunskih vojaških manevrih. Za špijonažno službo je dobival 30.000 letev mesečno. Danes je bil zaslišan tudi inženjer Boris Valčev, ki je bil vodja dobrovskega oddelka špijonažne organizacije in ki se je bavil z izgraditvijo poljskega in češkoslovaškega oddelka. Na podlagi njegovih izjav je bilo tekom današnjega dne v provinci izvršeno več novih aretacij. V Bukarešti so bili aretirani trije znani odvetniki. V Balčiku gimnazijski profesor Ku-

zev in njegova žena, v Constanci več častnikov. V stanovanju aretirane francoskega inženjerja Protta so našli za en milijon lejev valute in 7 kg korespondence. O poteku preiskave varujejo, kolikor mogoče tajnost. Državni podtajnik Argetjanu je izjavil zastopnikom listov, da ima policija v rokah tako izborne dokaze, da so aretiranci pod težo teh dokazov morali priznati svojo krivdo.

Bukarešta, 23. okt. g. Generalni tajnik v notranjem ministrstvu Cadere je predložil kralju poročilo o odkriti špijonažni aferi. Tekom današnjega dne je bilo aretiranih približno 100 sumljivih oseb iz Besarabije.

Ukinitve vseljevanja v Brazilijo

Rio de Janeiro, 23. okt. s. Brazilska zvezna vlada je sporočila vsem brazilskim konzularnim zastopnikom, naj za sedaj ne izdajo nobenega dovoljenja za potovanje v Brazilijo. Ta ukrep je v zvezi z revolucionarnimi nemiri v Braziliji.

Pariz, 23. okt. AA. Poročajo iz Buenos Airesa, da so zastopniki revolucionarjev izjavili, da je lovski polk mesta Simbo pristopil k revolucionarnemu gibanju. Ti zastopniki so prav tako izjavili, da so revolucionarji v državi Minas Geraes ponovno zavzeli Monte Belli in predor Monte Kalner na meji države Sao Paulo.

Polet letala »Do X« v Ameriko

Friedrichshafen, 23. oktobra g. Start velikanskega letala »Do X« za polet v Ameriko je določen za 15. novembra. Prekoceanski polet se bo pričel v Lizboni. Letalo bo pristalo na Azorih, da izpopolni zalogo goriva.

Konj ubil orožnika

Sarajevo, 23. oktobra n. Včeraj se je vršila v Rogatici konjska dirka, pri kateri je zdirjal neki konj po ozki mestni ulici ter podrl orožnika Dramislava Vasiljevića, ki se je pri tem smrtno ponesrečil.

Mednarodni novinarski kongres

Berlin, 23. oktobra p. V prisotnosti ravnatelja mednarodnega urada dela pri Društvu narodov Alberta Thomasa je bil danes v Berlinu odprt drugi kongres svetovne novinarske unije. Kongres bo trajal štiri dni ter se ga udeležijo 70 delegatov, zastopnikov 25 različnih držav.

Povratak francoskih prekoceanskih letalcev

Pariz, 23. okt. AA. Francoska letalska rekordinja Costes in Bellonte, ki se vračata iz Zedinjenih držav, bosta iz Le Havra nadaljevala pot v Pariz na letalu »Vprašaja«. Na letališču v Parizu jima bo izkazal vojaške časti 34. letalski polk. Odtod se bosta Costes in Bellonte napotila v Elisejsko palačo, kjer ju bodo sprejeli predsednik francoske republike Doumergue, predsednik francoske vlade Tardieu in ministri.

Otvoritev angleške zbornice

London, 23. oktobra. AA. Ministrski svet je snoči odobril osnutek kraljevega prestolnega govora. Končna redakcija govora bo končana v par dneh.

Listi poročajo, da bo kraljev govor očrta zakonodajni program za parlamentarno zasedanje, ki se otvori v torek. Zbornica bo razpravljala med drugim o zakonu za naselitev na deželi in o zvišanju starosti za šolski obisk do 15 let. Nadalje bo parlament razpravljal o izpremembah zakona o trgovinskih sporih, ki je bil sprejet leta 1927. po splošni stavki, o zakonu glede ustanovitve sveta konsumentov in o drugih važnih zadevah.

Povratak ministra trgovine

Beograd, 23. oktobra. AA. Minister trgovine in industrije Juraj Demetrovič se je vrnil danes iz Zagreba v Beograd.

Povratak naših delegatov iz Bukarešte

Bukarešta, 23. oktobra. AA. Z nocošnjim simpionskim ekspresom se vrnejo naši delegati, ki so se udeležili poljedelske konference v Bukarešti.

Naši kraji in ljudje

Ganljivo svidenje pri ranjenih orožnikih v ljubljanski bolnici

Ljubljana, 23. oktobra.

Za zdravstveno stanje orožnikov francoske vojske v Franci Megliča vlada v vsej naši javnosti veliko zanimanje, kar je pač dokaz toplih simpatij napram obema junakoma žrtvama spopada z neznanimi zločinci na Jezerskem. A dočim je javnost brez nadaljnje prepričane, da je Meglič že povsem izven nevarnosti, velja posebna skrb usodi teko ranjenega Snuderla, ki pa se vendar drži prav čvrsto. Njegovo stanje se je že včeraj vidno izboljšalo in je tudi ves današnji dan ostalo neizpremenjeno. O njegovi nesreči so bili že predvčerajšnjim brzojavno obveščeni njegovi roditelji, ki biva v Hotinji vasi pri Mariboru. Nadalje so v Mariboru takoj doznali žalostno novico Snuderlov brat Maks, poštni uslužbenec, sestra Angela ter njen mož Ignac Maver, podpredsednik finančne kontrole, ki so že predhodnim obiskali Snuderla, bili so pa pri njem že tudi včeraj zjutraj ob 5.

Včeraj popoldne sta se pripeljala v Ljubljano Snuderlova roditelja: 65-letna mati Matilda in 68-letni oče Janez, z njima pa sta bila tudi sin Roman in Francetova zaročnica. Svidenje med roditelji in teži ranjenim Francetom je bilo silno ganljivo. Mati je padla ljubljensku sinu okoli vratu, solze so ji v potokih tekale raz razčrpano lice, ihtje je vzklizavala: »Moj Franc moj ubogi Franc!«

Tudi sin je bil ganjen, zasolile so se mu oči in komaj slšno je zašepetal: »Moja uboga mama!«

Sivolasi oče Janez je možato zadrževal solze, ki so mu silile v oči, videti pa je

bilo, da mu je pri srcu neznožno bridko in da je v globokih skrbih za sinovo usodo.

Roditelja sta ostala v bolnici do 15. Pogovarjala sta se nežno in ljubeznivo s sinom, ki pa sicer ni smel mnogo govoriti. Francetova zaročnica je neutešno plakala, a Snuderl jo je kljub temu, da je težko govoril, nežno tolažil in izražal upanje na ozdravljenje. V splošnem Snuderl junaka premaguje bolečine, le sem pa tja malo potopi o bolečinah v trebuhu.

Dasi se mu je stanje vidno izboljšalo, je vendar še vedno kritično. Temperatura znaša 37,9. Velika je njegova življenska energija; njegova konstitucija je zdrava in odurna. Če bo tako močan, da bo vzdržal vse bolečine, bo lahko okreval, vsekakor pa so zdravniki mnenja, da France za naporno in odgovorno orožniško službo ne bo več sposoben.

Tudi ranjenega Megliča je včeraj popoldne posetila zaročnica, nadalje so včeraj in danes obiskali oba ranjena mnogi prijatelji, posebno ljubljanski in okoliški tovariši orožniki. Megličevi roditelji se niso ugnili priti v Ljubljano, ker so doma daleč tam v Centibi pri Dolnji Lendavi, a tudi jim je bilo sporočeno, da je sin izven nevarnosti. Meglič pogumno zatruje, da so bolečine že precej ponehale. Edino, če dvigne ali premakne nogo, se mu vije krl. obnem pa čuti pekočo bolečino. Subjektivno se počuti Meglič dobro, izmučen pa je, ker mora nepremično ležati v postelji, ko je bil vendar tako vajen hoje po ljubljani hosti in na svežem zraku.

Dve tragediji ob trgatvi

Pričetek sezone ubojev v Slovenskih goricah — Nesrečna šmarnica Mrlič v stelji — Žalostna smrt pametnega očanca — Z motiko po glavi

Maribor, 23. oktobra.

Trgatev po idiličnih naših goricah je v glavnem že končana in med prepevanjem in vriskanjem stiskajo po kletih grozde in sadje. Obojega je letos v izobilju. Razbita bo sicer nekoliko slabša, zato pa gre na stotine vagonov žlahtnega sadja preko meje. Zlasti v Pesniški dolini vlada prav nenavadno vrvenje in kupčije se sklepajo kar na debelo.

Veselo razpoloženje je vsepovsod, le žal, da ga motijo dogodki, ki običajno vsako leto spremljajo trgatve. Nesrečna šmarnica — novi most že terja svoje žrtve. Nič manj ko 6 ubojev in umorov je bilo lani ob priliki trgatve v Slovenskih goricah, letos pa je ta žalostna sezona pravkar pričela. Dva izredno tragična dogodka sta se pripetila te dni v Slovenskih goricah, ki pričata o popolnem pomanjkanju srčne kulture in pogubonosnem vplivu usodepolne šmarnice na živčevje naše mladine.

V ponedeljek zjutraj je posestnica Matilda Konrad ob Sv. Ani na svoje silno presenečenje našla v domačem listnjaku, kamor je šla po stelo, neznanega mladčnika — mrtvega. Obvestila je o svojem odkritju takoj orožnike pri Sv. Lenartu, ki so zagotovo kmalu razjasnili. Na Malem vrhu pri Sv. Ani so se v nedeljo zvečer od šmarnice razgreti fanti poštno stegli. V bližnjem vinogradu so našli vse polno okrvavljenih kolcev od trsa. Mehaničar Rudolf Kavčič iz Sp. Jerjava je bil v nedeljo popoldne s svojim očetom v Apačah, proti večeru pa se je ločil od njega in se preko Sv. Anje vračal domov. Spontoma se je sporekel z gručo kmečkih mladencev, zabliksal se je nož, kolci so švigali po zraku. Kavčič je pred premočjo pobegnil in se skril v Konradov listnjak, kjer ga je dohitela ponoiš smrt. Očitno je dobil med pretepom tako težke poškodbe, da jim je podlegel. Sicer pa bo na tancu dne dognala preiskava. Orožniki so kot osumljenice že v ponedeljek aretirali posestniške sinove Antona in Rudolfa Baumana, Ferdinanda Kranerja in Ivana Ozvalda, ki so vsi v zaporih okrajnega sodišča pri Sv. Lenartu.

Še bolj tragična drama pa se je odigrala v ponedeljek zvečer v Vanetini pri Sv. Antonu. Pri posestniku Francu Vogrinu, očanca 66 let, pametnemu in treznemu gospodarju, so stiskali sadje. Fantje in dekleta so bili sijajno razpoloženi, nova kapljica je na preteg namakala žejna grla, v noč so odmevale naše narodne pesmi in mladi parčki so se živahno vrteli. Fantov je bilo dosti, deklet pa premalo. Pri takih prilikah našim mladencem kar rada zavre vroča kri. Beseda je dala besedo, na prezirljiv pogled je sledil strupen odgovor in že se je začela stara pesem. Počilo je več strelcov, po rokah so se bliskali noži, po hrbtih so padali udarci palic. Pokolj je bil tu. Nekdo si je zlomil nogo, drugi je dobil vbodilj v stegno, tretji je imel krvavo glavo itd. Zaman je stari Vogrin miril in svaril. Njegove besede niso prav

Vse hvall, vsakdo občuduje!
Na splošno željo še danes
ob 4., 1/8. in 1/10. uri

najrazkošnejša in najsajša
filmska opereta

Eily

Ves film v naravnih barvah!
Film, ki po svoji lepoti prekaša
nepozabni vefilm »Rio Ritac«.
Balet, lepe plesalke, čarobna muzika

ELITNI KINO MATICA

Tel. 2124

de regulacijskega načrta. G. župan je pojasnil, da ta načrt še ni gotov in da se ne da nikomur zabraniti zgradba hiš na lastnem zemljišču. Tako ni nihče kriv, če se Krekov dom ne bo videl v svoji velikosti od vseh strani. G. Bertonec pa je predlagal, naj se ne dovolijo nobene zgradbe do uveljavljenja regulacijskega načrta. Ker ta zadeva ni bila na dnevnem redu, ni župan dal predloga na glasovanje. Zaradi tega so občinski odborniki Arnes, Bertonec, Gospodarič in drugi demonstrativno zapustili sejno dvorano in s tem onemogočili sklepčnost seje, ki bi morala rešiti še razne važne zadeve.

Spomenik starološkim junakom

Stara Loka, 23. oktobra.

Naša zavedna in velika gorenjska občina Stara Loka bo v nedeljo imela praznik, poln pietete in spoštovanja do junakov, padlih v svetovni vojni. Vršilo se bo slavnostno odkritje impozantnega spomenika, ki bo gotovo eden najlepših v doslej že tako odličnem številu vojnih spomenikov v Sloveniji. Pripravljalni odbor je razposlal črno obrobljena vabila, ki vsebujejo »pred slovesnosti z naslednjim uvodom:

Da se oddolžimo manom padlih žrtev in junakom iz svetovne vojne, ki so prelili svojo srčno kri in dali svoje dragoceno življenje za osvoboditev naše domovine, iz katerih žrtev je vzklil narod jugoslovenski v svobodni državi Jugoslaviji, bomo odkrili v spomin in v znak hvalečnosti njihovega trpljenja dne 26. oktobra 1930 v Stari Loki trajen spomenik, ki naj svedoči potomcem našo veliko ljubezen do dragih padlih svojcev.

Na predvečer, v soboto ob 19., bo pel pevski zbor na pokopališču pred cerkvijo. Po petju se bo elasilu polurno zvenenje v farni cerkvi, kakor tudi pri vseh farnih podružnicah. — V nedeljo ob 9. bo odhod spreveda izpred Gasilskega doma v Stari Loko v farno cerkev, kjer se bo ob 10. vršila svečana žalna služba božja. Nato bo na pokopališču slavnostno odkritje spomenika, pri čemer bodo govorili: raznih organizacij in bodo svečanost poglavitne žalostinke.

V spredu bodo za križem sledili nosilci vencov, šolska deca, invalidi, Sokoli, dobrovoljci, godba, gasilci, duhovščina, zastopniki oblasti in občini, oficirski zbor, Zveza slovenskih vojakov, Prosvetno društvo, vaške skupine v venci, častna četa in ostalo občinstvo. V primeru slabega vremena pa se bodo korporacije zbrale v farni cerkvi.

Spomenik, vse hvale vredno delo mladega arhitekta Božidarja Pengova iz Ljubljane, bo visok 5,40 m. Na visokem postamentu stoji turbojno sklonjen vojak. Nadalje krasi spomenik krasen relief Pietá, a med imeni padlih junakov staroloških fare se bo na prvem mestu blešalo ime dobrovoljca Ivana Gosarja, ki je bil od Avstrije do srbski poročnik ustrelen 10. februarja 1917 v Beogradu.

Počastitev žrtev za osvobodjenje Prekmurja

Murska Sobota, 23. oktobra.

V bojih za Mursko Soboto je leta 1919 padlo, kakor je znano, tudi pet članov prostovoljne sokolske legije iz Varaždina. Eden od teh padlih borcev je bil rodom iz Pazina, drugi dr. Dimović iz Dubrovnika, tretji je bil Varaždinec, dočim se identiteta ostalih dveh žrtev še do danes ni mogla ugotoviti. Oba padla borca sta bila najdena na bojišču, ko so jima sovražniki poprej odvzeli že vse dokumente.

Tukajšnji Sokol je sklenil tem žrtvam postaviti dostojen spomenik. V ta namen je zbrano že nekaj denarja, Sokolsko društvo pa se je obrnilo tudi s prošnjo za dobrovoljne prispevke na razne organizacije, da bo mogoče prirediti slavnost, dostojno žrtvam našega osvobodjenja. Trupla žrtev so bila 21. t. m. prenešana v skupen grob, ki ga je radevolje odstopila po posredovanju odvetnika g. dr. Šimena tukajšnja r. k. cerkevna občina. Vsa trupla so bila še dobro ohranjena in celo mornariška uniforma enega izmed neznanih borcev je bila še nenačeta. Trupla so bila položena v skupno krsto ter pod nadzorstvom oblasti pokopana na novem mestu poleg grobnice banskega svetnika g. Benka.

V soboto 1. novembra na dan Vseh svetih bo Sokolsko društvo s šolsko mladino okrasilo grob, ob pol 5. popoldne pa bo zapel pevski zbor nekaj žalostnih Upamo, da bodo k tej svečanosti uradi in razne organizacije poslale svoje zastopnike in da bo sploh udeležba častna, kakor jo zahteva pieteta in kakor jo v polni meri zaslužijo padle žrtve.

Obisk belokrajinskega rojaka iz Egipta

Semič, 23. oktobra.

Te dni je obiskal naš kraj naš rojak g. Stefan Poč, ki je dalje časa potuje po Evropi. Obiskal je svoje 82-letno sestro, mater lanske leto umrlega g. Ivana Poča, majorja mornarice. Naš rojak g. Stefan Poč živi že dobrih 45 let v tujini. Z doma je odšel kot deček ubogih staršev s trebuhom za kruhom. Najprej je bil v Zagrebu natak, potem pa je šel v svet, da bi se izobrazil v svoji stroki. Da bi se izognil triletni službi v avstrijski vojski, je odšel najprej v Švico, iz Švice pa v Egipt.

V Kairo je začel najprej z malo gostilnico, katero pa je tekem let preuredil v prvovrsten hotel. Ta hotel je bil urejen in voden po najboljših evropskih vzorih in je s svojo takozvano dunajsko kuhinjo privabil vse tujce, ki so prihajali v Kairo. Ko je bilo podjetje na visku, je izbruhnila svetovna vojna. G. Poča so Angleži kot sovražnega tujca internirali na otoku Malta, kjer je prebil vsa vojna leta. Tu je g. Poč porabil vse svoje prihranke, njegov sin pa je študiral na Dunaju. Ko se je vrnil v Kairo, je našel svoje hotelsko podjetje oplenjeno in opustošeno. Bil je v pravem pomenu besede na cesti brez sredstev in začel je vse znova na ta način, da se je od pravih hlapčevskih del z največjim trudom in v nemno povpenjal zopet višje in višje. Kmalu je zopet vzel v najem malo gostilno in danes ima zopet velik, dobro urejen hotel, ki je zlasti dobro znan Slovanom, ki prihajajo v starodavno deželo Faronov,

Pri vsaj svoji burni preteklosti in pri vseh velikih uspehih, ki jih je dosegel g. Poč v tujini, pa je še vedno največja njegova želja, zaključiti burno in plodonosno življenje v domovini. Neprestano hrepeni po lepih semijskih gorah in med temi gorami namerava prihodno pomlad zgraditi hišo, ki bo Semiču v ponos, njemu pa v toliko zaželeno zatočišče za stara leta. Na sedanjem obisku je daroval tudi znatno vsoto za zgraditev razglednega stolpa na Smuku.

Naš rojak, ki ni nikdar pozabil svoje lepe belokrajinske domovine, bo gotovo v njej preživel, ko se uresniči njegovi načrti, še mnogo srečnih let.

Belokrajinsko pismo

Metlika, 22. oktobra.

Nedavno se je neznani dopisnik iz nevednosti ali pa iz zlobe obregnil ob našo mestno upravo, češ da se premalo briga za ureditve načrtov električne razsvetljave Res je ravno nasprotno. Mestna uprava se je pobirala v zadostni meri za pogodbo glede električne razsvetljave oziroma električnega toka iz električne centrale iz Ozlja. Da vse še ni izvedeno, ni kriva mestna uprava v nobenem oziru.

Mestna uprava je sklenila pogodbo z elektrarno v Ozlju, ki je last Karlovca, glede dobave električnega toka. Danes pa po preteku treh mesecev ta pogodba še vedno ni potrjena od strani oblasti. Mesto Metlika je sklenilo pogodbo tako, da plača Metlika kot odškodnino za daljnovod iz Ozlja do Metlike, ki znaša 14 km, priključno takso v znesku 600.000 Din, a dobi strujo po 2.50 za kw uro. Nismo strokovnjaki, da bi presojali, ali je to pravilno računano ali pa pretirano, zdi pa se nam, da to ni preveč. Če se ozremo nazaj na predvojno dobo, nam bodo potrdili starejši ljudje, da je ob graditvi centrale Karlovac ponujal Metliki električno strujo oziroma daljnovod za 80.000 kron, kar pa v sedanjih vrednostih presega sedanjo ceno priključne takse. Nadalje tudi ne moremo prisiliti producenta struje, da nam izgradi daljnovod za nižjo ceno, kot jo predvideva strokovnik izgraditve. Odposlancu našega mesta je bilo nedavno rečeno, naj počakamo še polleta, da bo producent struje sam popustil pri ceni.

Mi pa pravimo: dovolj je že čakanja in pogajanj zaradi te električne struje. Mi jo hočemo imeti in jo moramo dobiti ker nam je neobhodno potrebna za razvoj mesta. Meščani so nestrpni, ker ne morejo razumeti kako to, da za svoj denar ne bi mogli dobiti, kar tako nujno potrebujejo. So drugi kraji, kjer se najnujnejše ustanavlja in izvršuje s krediti, kako potem to, da naš kraj ne bi mogel zgraditi najpotrebnejšega za svoj denar oziroma denar, ki ga ima prav poceni na razpolago. Svojo zavednost in naprednost v gospodarskem in kulturnem oziru kakor tudi svojo jugoslovenstvo je Metlika že čestokrat manifestirala in zato upravičeno pričakuje, da ji bo dovoljeno to, kar se lahko brez rizika napravi in kar je za njo od velike važnosti in še večje potrebe.

Na prvem kongresu za kirurško ortopedijo

Prvega mednarodnega kongresa za kirurško ortopedijo, ki se je vršil letos od 2. do 4. oktobra na slavni univerzi Sorboni v Parizu, sta se iz Jugoslavije udeležila ugodna zdravnik strokovnjaka g. primarij dr. Minaf, šef ortopedskega zavoda v Ljubljani, in g. primarij dr. Šaričević iz Zagreba. O delu in uspehih tega eminentno znanstvenega mednarodnega zdravniškega zbora nam je g. primarij dr. Minaf dal naslednje tehtne informacije:

Udeleženci prvega mednarodnega kongresa za kirurško ortopedijo smo se dne 2. oktobra ob 14. zbrali v veliki dvorani Vulpianove stare »Ecole de medecine«, ki je bila lepo okrašena z zastavami vseh oficijelno zastopanih narodov Evrope in Amerike in celo tudi Avstralije. Jako prijetno je naju Jugoslovena presenetilo, ko sva opazila med drugimi zastavami tudi našo trobojnico. Kot moralni uspeh moramo beležiti, da se je Jugoslovenom posrečilo, po prizadevanju naših osebnih prijateljev prof. Ombrédanna iz Pariza in Delcheva iz Bruxellesja pridobiti že v prvem zasedanju oficijelno zastopstvo v odboru »Mednarodnega društva za kirurško ortopedijo«.

Sejo je na slavnostni način otvoril in v angleškem jeziku pozdravil udeležence sivolasi, simpatični prvi predsednik društva prof. Robert Jones iz Londona. V dobro premišljenem nagovoru je točno orisal pomen ortopedične kirurgije za moderno zdravstvo in z zadovoljstvom beležil številno udeležbo na prvem mednarodnem kongresu, saj so prisostvovali zastopniki 13 evropskih držav in tudi nekaterih izvenevropskih. Tako je bila Amerika zastopana s približno 10 delegati, dalje Avstralija, Cuba in Venezuela. Posebej se je med udeleženci treba omeniti oba predsednika društva gg. Prof. Gochta iz Berlina in prof. Puttija gg. Bologne ter izmed mnogih drugih znamenitih strokovnjakov ortopedske stroke gg. Ombrédanna, Albéca in Fairbanka.

Na kongresu sta se obravnavala dva zelo važna in socialno pomembna predmeta: »Zdravljenje prirojene izpaha kolka po 15. življenjskem letu« in »Zdravljenje poškodb zapestja«. Kot glavni referenti so obravnavali to temo prof. Kreuz (Berlin), Gaenslein (Amerika), Fairbank (Anglija), Puttija (Italija), Mouchet in Rocher (Francija) in Murk-Jansen (Nizozemska). Mora se poudariti, da je prišlo resnično do zanimivih zaključkov glede na zdravljenje odnosno profilaksijo navedenih obolenj.

Za nas Jugoslovane je ta kongres poseben pomemben zaradi tega, ker se je nam posrečilo pridobiti v »Mednarodnem društvu« 7 mest za strokovnjake ortopedske stroke iz Jugoslavije. Ravno toliko zastopnikov so dobile Češkoslovaška, Poljska in Rumunija. Kongres je bil 4. oktobra zaključen z velikim entuziazmom in zadovoljstvom kongresistov, zbranih z vsega sveta. Ob zaključku kongresa je bilo sklenjeno, da se bo vršil prihodnji sestanek po treh letih v Londonu, kjer se bodo obravnavala zelo pomembna temata iz področja kostne tuberkuloze in še druge zanimivosti, tičeče se mehanizma posameznih sklepov.

Pride! Jutri! Pride!
Temperamentna, šaljiva češka
filmska diva
ANY ONDRA
v prvem svojem govorečem filmu



Jazz-girl

Briljantna komedija polna najboljšega humora, smeja in zabave!

»Putnik« za razvoj prometa

V direkciji »Putnika« v Beogradu so se zadnje dni vršile seje društvenega upravnega odbora, na katerih se je razpravljalo o nadaljnji akciji za napredek našega turizma. Sprejeto je bilo več važnih sklepov. Med glavnimi dogodki zadnjega časa je spoznanje z Jugoslovenskim Lloydom o turistični službi novo nabavljena parnika »Kraljica Marija« ter skupščina zveze naših zdravilišč in letovišč. Med sklepi te zveze je posebno važen zaključek, da se bo reklama odslej izvajala skupno s »Putnikom«. Takisto so hotelirji dosegli skupno sodelovanje s prometnimi ustanovami.

Upravni odbor »Putnika« je razpravljalo o finančnem stanju društva in je bil pri tem ugotovljen vsestranski razvoj v celotnem poslovanju. Možnosti nadaljnje dela zavisijo v prvi vrsti od ustrežljivosti pristojnih oblasti, ker so sredstva društva vendarle omejena. Med direkcijo »Putnika« in predstavništvi v državi se bo razvila živahnejša kolaboracija, zastopstva v inozemstvu pa bodo reorganizirana po sodobnih potrebah. Glavna naloga je, da se izvede čim uspešnejša propaganda za lepote naše države, a na drugi strani, da se bodo mogle pri nas nuditi tujcem čim večje ugodnosti. Tujski promet stavlja pri nas še velike zahteve. »Putnik« je uvidel potrebo, da se stori, kar se da storiti, za napredek našega hotelirstva. Hotelirji sami so v ostalem izrazili željo, da se stanju in redni kontroli hotelov posveti čim večja pozornost, saj se zavedajo, da tujski promet zavisí posebno od kapacitete in kvalitete našega hotelirstva. Hotelirska šola bo gotovo rodila lepe uspehe, »Putnik« pa je sklenil, da bo osnoval blaginjsko šolo, v kateri bodo njegovi uradniki poleg čisto strokovnih zadev dobili tudi splošno navodilo in spretnost za uspešno izvrševanje službe napram inozemski publiki. Odobreni so bili potrebni krediti za izvedbo propagandnega programa v letu 1931.

Pri obledeli sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutju, zmanjšani delavnosti, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni bolezni je pametno, da izpijete nekaj dni zapore vsako jutro na tešče kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice. V zdravniški praksi se »Franz Josefova« voda radi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. »Franz Josef« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Morilec lastne žene obsojen na smrt

Pred velikim senatom okrožnega sodišča v Pančevu se je v tork in sredo vršila razprava o zločinih revnega dinarjara Jana Holika iz vasi Padine. Holik je bil obtožen zločinov tatvine, posilstva in umora svoje žene.

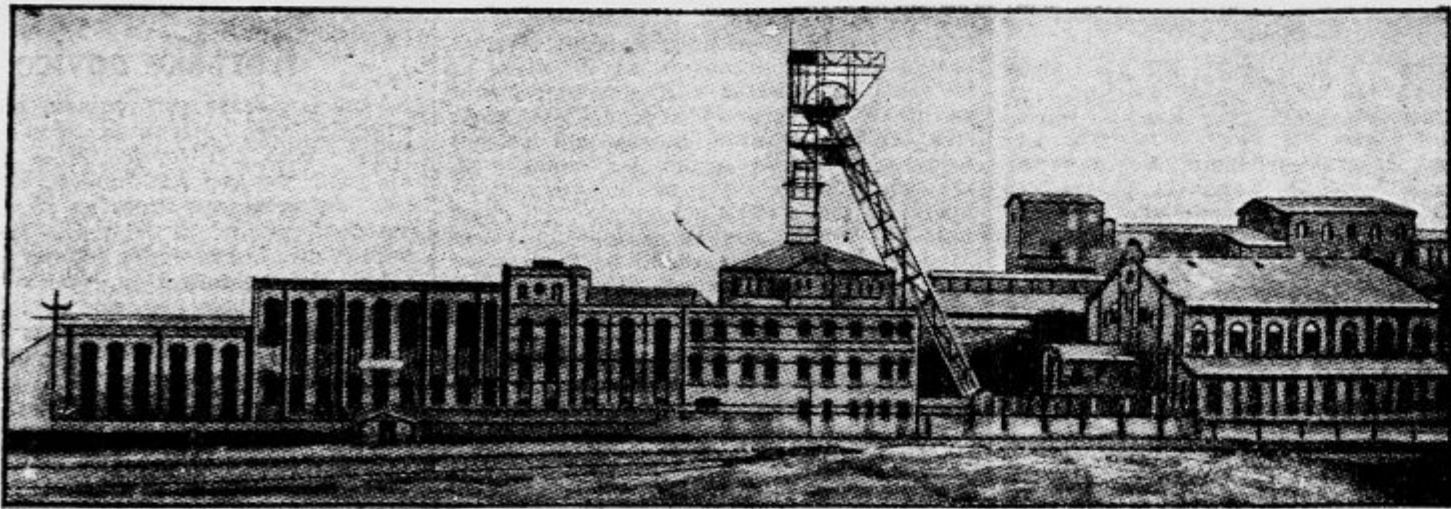
Tatvino je izvršil lani v novembru, ko je izpred neke gostilne v Pančevu odvedel par konj z vozom vred in vse skupaj po nekaj dneih prodal za 1000 Din. Nasilstvo je takisto izvršil lani v novembru nad 18-letno devojko Anjo Kajzerjevo, ki jo je na samoti začel daviti in jo spravil na tla. Najstrašnejši zločin pa je izvršil letos 3. maja v bližini vasi Kraljevicev. Tetos ga dne je s svojo ženo Eno vrčeval s pančevskega sodišča, kjer je bila vršila razprava zaradi ločitve njunega zakona. Holik se je bil pri sodišču z ženo navidezno spravil. Ko pa sta bila na samoti, je izvel nož in z njim zadal nesrečni Evi devet strahovitih vbodov v glavo in želodec. Poslednji vbodljaj je bil smrten. Toda zločinca to še ni zadostovalo. Pograbil je še kamen in udaril Eno dvakrat po lobanji, nakar je nož vrget v bližnji vodnjak, kamen pa so naslednji dan našli poleg trupla.

Veliki senat je po dolgem posvetovanju obsodil Holika na smrt. Holik je sodbo sprejel povsem ravnodušno.

V Slatini Radenci se oddajo lepi stavbeni prostori za zgradbo hotelov in penzij.

Interesenti naj se obrnejo na direkcijo Zdravilišča Slatina Radenci. 14600

Iz življenja in sveta



Vhod v jamo „Anna II“

Rudniška katastrofa v Alsdorfu

Komaj se je nekoliko polegel vtis, ki ga je napravila tragična propast največjega žrakovca na svetu »R 101«, že je pretresla svet nova Jobova vest, vest o še strašnejši katastrofi v aachenskem rudniškem revirju, o siloviti eksploziji v rovu »Anna II.« pri Alsdorfu. Že prva poročila so vedela povedati, da je zahtevala nesreča okrog 100 človeških življenj, toda v nasprotju s prvimi poročili ob drugih takšnih

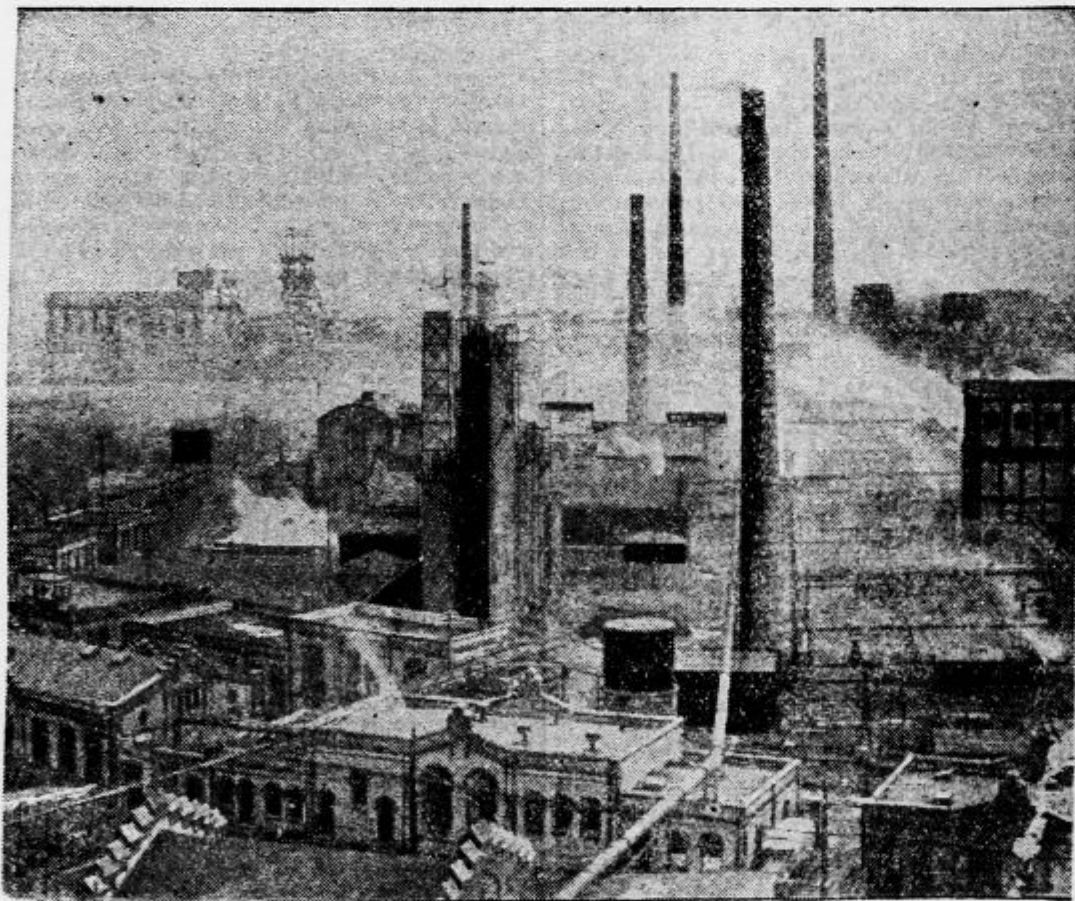
pred drugim, in tako je bilo že od vsega začetka poskrbljeno za to, da se bo zgodila prej ali slej nenadna, vse razdirajoča nesreča. Seveda se skušajo sedaj odgovorni činitelji oprati vsake krivde in stičejo za vzroke, ki bi jih razbremenili, toda že dosedanja preiskava je ugotovila krivdo tam, kjer je. **Strašne podrobnosti.**

Tisti, ki so jih utegnili rešiti, pripovedujejo presunljive stvari o svojih

movje nad nami se je razrušilo in že trenutek so razpoku nas je objel smrtonosni oblak. Več ne vem. Drugi: »Delal sem baš na dnevu. Hipoma sem začutil strašen potres, da sem menil: zemlja se bo odprla. Vrgel sem se na tla in sem se onesvestil. Ko sem prišel k zavesti, sem se znašel na kupu kamenja z zlomljeno roko.« V tistem oblaku prahu, o katerem govori prvi rudar, se je zadušilo nešteto oseb, druge je pokončala voda, ki je po eksploziji vdrla v rov. Med žrtvami je tudi ves delavski obratni svet, ki ga je pokopal pod seboj stolp ob vhodu v jamo »Anna II.« Doslej so potegnili izpod ruševin samo predsednika obratnega sveta — mrtvega. Reševalna dela so silno otežkočena zaradi neznosno narasle vročine pod zemljo in zaradi strupenega čada, ki se širi po rovih in zadušil vsakega človeka, če nima za obrazu plinske maske. Tudi v okolici rudnika je eksplozija povzročila velikansko škodo in zahtevala človeške žrtve. V bližnjem Alsdorfu se je zrušil stolp v domu za samske rudarje in ubil tri može. V neki gostilni ob premogovniku je na isti način ubilo deset oseb, med njimi žensko, ki je v trenutku smrti porodila. Zena nekega rudarja je zblaznela, ko je čula, da je njen mož med mrtvimi, in so jo moral prepeljati v blaznico. Pozneje se je izkazalo, da mož živi.

Listi so polni takšnih grozotnih podrobnosti, ki bi se dale naštevati v nedogled. Razumljivo je, da je javnost vsa divja in da zahteva najstrožje preiskave o vzrokih nesreče. Listi zahtevajo poleg tega, naj bi oblasti pregledale vse velike premogovne revirje po Nemčiji in prisilile lastnike do najširših varovalnih ukrepov, v kolikor bi bili dosedanja nezadostni. Toda isto je zahteval tisk že po katastrofi v Neurodeju in kakor je dokazal najnovejši primer — brez uspeha...

doživljajih pri katastrofi. Tako pripoveduje neki rudar: »Ne vem mnogo povedati. Hipoma me je zaslil gost oblak premogovnega prahu in sem planil preko trupel in celih grčev ubitih teles. Eksplozija je bila strašna, tra-



Prizorišče strašne rudniške katastrofe pri Alsdorfu
Pogled na naprave »Anna II«

Palica

Fred se je sprehajal po Zoološkem vrtu in se je jezil na krasen solnčni dan, ki je sijal zunaj. Njemu je bilo pri duši in telesu tako, kakor bi ga bil kdo neumisljeno premlatil.

Vse je bilo v zelenju in cvetju, izmed zelenila so gledale rdeče rože. Fredu je prišla instinktivno na misel kri. Zamislil je. Kadar se je kje v grmovju oglasila ptica, se je zdrnil. Zvrzolenje ga je spominjalo hreščega glasu njegove tete. Nu, polagoma je solnce toplejše zasijalo. Tedajci se je Fred hladnokrvno nasmejalo:

»Zaklal sem jo, da, zaklal, ker je bila stara in se ni mogla braniti.«
»Hej, gospod,« ga je nagovoril stražnik, ki je prišel mimo in slisal njegove besede, »kaj ste dejali? Koga ste zaklali?«

»Neumnost!« je rekel Fred. »Ali ne vidite, da citiram neko znano pesem?«
»Odsla sta vsak svojo pot. Fred je zavlil na desno.

Truplo so bili med tem že našli. V Dolgi ulici št. 100 je ležal ženski mrlič v nočni srajci pred posteljo. Kri se je nabrala v mlaki. Poleg trupla je ležala palica s težkim ročajem.

Komisija je preiskala stanovanje. O činu, čigar svrha bi bil plen, ni bilo mogoče govoriti. Denar in nakit sta bila nedotaknjena. Edino, kar se je našlo, so bila pisma Freda Königa, nečaka pokojne, ki je bil neprestano v denarni zadregi.

Fred König je edini mogel izvršiti ta zločin! — se je glasila sodba kriminalnih organov. Tudi palica, okovana na koncu s težkim železom, je nosila monogram F. K. Vsak dvom, da bi bil kdo drugi zagrešil ta zločin, je bil torej izključen.

Komisar, ki je preiskoval umor ter je bil mnenja, da ne gre za roparski podvig, je čez čas, ko je pogledal skozi okno in uzel na drugi strani ulice Freda Königa, rekel:

»Nekaj žene zločinca na mesto umora. Le poglejte, kako upira oči v okna telinega stanovanja.«

Detektivi so skočili na cesto in aretirali Freda.
»Kaj ste počeli tu?« je vprašal komisar.
»Prišel sem zaradi denarja« je odgovoril Fred.
»Pozabili ste ga upleniti, kajne?« Najbrže vas je prevzel strah pred mrličem, kaj?«
»Odvedli so ga v spalnico, kjer se je

naslonil na zid in mrmral neke nerazumljive besede. Ko so mu pokazali najdeno palico, je bušil v smeh, rekoč:

»No, naпослед se je našla!«
To so bile edine besede, ki so jih dobili iz njega na nepojasnjene umor. V celici preiskovalnega zapora je Fred neprestano tekal sem in tja, venomer ponavljajoč ene in iste besede:

»Kakopak, kakopak! Te proklete sanje!«

Tudi preiskovalnemu sodniku je govoril o svojih sanjah.

»Da,« je govoril, »res je, jaz sem izvršil umor — a kako, Bog vedi! Spal sem na divanu v sosedni sobi. Preden sem legel, sva se s teto močno sporekla, ker mi ni hotela dati denarja. Potem se mi je sanjalo nekaj strašnega. Pokril sem obraz z rokami. Ko sem se zjutraj zbudil, me je silno bolela glava. Oddaljšil sem se iz hiše, ne da bi teto niti pozdravil...«

»Kaj pa palica?« je vprašal preiskovalni sodnik.

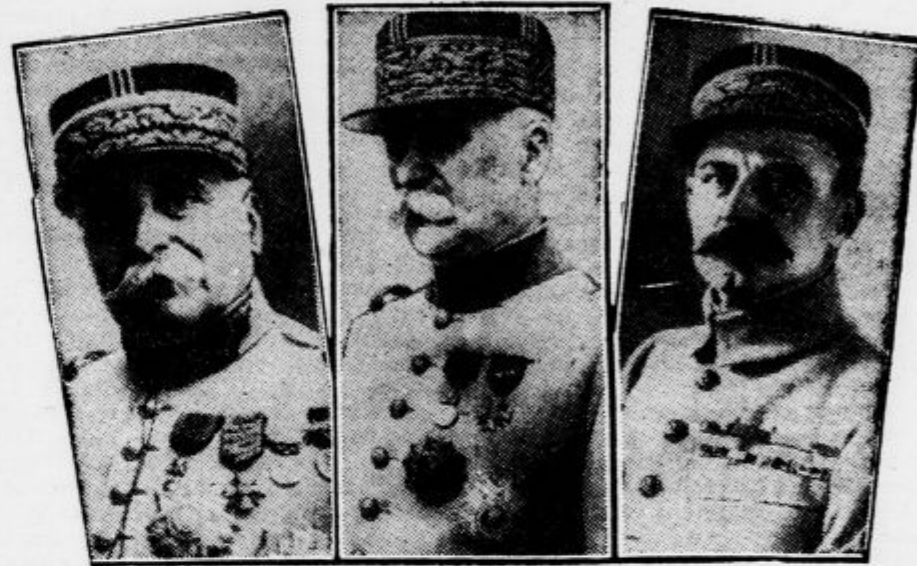
Fred se je zamislil.
»Spominjam se,« je dejal, »iskal sem jo. Zvečer sem jo bil pustil na hodniku, zjutraj pa nisem hotel s tem vprašanjem motiti tete, ki je še spala.«
Sodnik je majal z rameni. Bilo je čisto

Kronanje „kralja kraljev“

Priprave, ki se že nekaj mesecev vrše v abesinski prestolnici Addis Abebi za kronanje »kralja kraljev«, neguša Rasu Tafarija, so toliko napredovale, da je določen za kronanje dan 2. novembra. Kakor poročajo, bodo slavnosti po razkošju in sijaju prekose vse dosedanje svečanosti, ki jih je kdajkoli doživela Abesinija. To pot bodo državnemu aktu prisostvovali tudi evropske velesile po svojih odposlancih. Sodeč po darovih, ki so jih namenile za svečanost »kralju kraljev«, evropske velesile Anglija, Francija in Italija, kojih kolonialna posest se stika z abesinskimi mejami, tekmujejo med seboj, kdo se bo prikupil Rasu Tafariju s sijajnejšim in dragocenejšim darom. Za to radodarnostjo tiči seveda le gol trgovski interes, kajti Abesinija je važen potrošnik izdelkov evropske industrije, ki je v veliki krizi zavoljo dogodkov v Indiji in na Kitajskem. Cesar Ras Tafari — naslov »kralj kraljev« je enakovreden cesarskemu naslovu, — je določil, da se bo kronanje vršilo v veliki katedrali sv. Jurija v Addis Abebi. Abesinci so koptski kristjani in se njihov najvišji cerkveni dostojanstvenik imenuje »abunac«. Pri kronanju ne bodo štedili ni-

kakih sredstev, samo da bi se sijaj slavnosti razvil v polnem blešku. Zase in za najodličnejše dostojanstvenike je dal cesar napraviti v Londonu plašče, okrašene z levimi kožami. Nedavno smo prinesli sliko ogromne torte, ki jo bo angleški poslanik postavil pred cesarja na slavnostnem banketu. Takisto smo prinesli sliko cesarjeve dvorne garde, ki si sicer ne izgleda tako, kakor to zahtevajo naši strogi evropski vojaški predpisi, vendar ima abesinska vojska lepo tradicijo, o kateri bi znali kaj več povedati Italijani, ki so pred kakimi 30. leti neslavno ježali pri Adui pred črnimi vojskaki. Tudi prestolnica bo za to priliko dobila povsem novo lice. Zgrajene so bile popolnoma nove ulice in po njih je prevedena električna razsvetljava. V Berlinu je prireditveni odbor kupil slavnostno kočijo bivšega cesarja in kralja Viljema II., ki jo je nemška vlada prav rada oddala in jo Abesincem tudi pošteno zaračunala. Kočijo bo vleklo šest parov iskrnih konjčev, kupljenih v Avstriji. Za cesarja so izdelali posebno, izredno lepo zlato krono. Vsi državni dostojanstveniki pa dobe sijajne uniforme, izdelek najboljših evropskih krojačev.

Trije branilci francoske meje



Od leve proti desni: general Guillaumet, maršal Pétain in general Debeney, ki so se v svetovni vojni izkazali za prvostopne vojskovodje, so napravili obširen načrt za obrambo francoskih meja. Načrt se ravnokar izvaja in je pri delih zaposleno več ko 10.000 delavcev.

Kako je Edison oglušil

Znano je, da je veliki ameriški iznajdnitelj Edison že nekoliko desetletij popolnoma gluhi. V Ameriki, kjer zasledujejo in preiščejo življenje pomembnih mož do zadnje podrobnosti, so tudi takoj domnevali in sklenili, kdaj je Edison izgubil svoj sluh. Pripoveduje se resnična dogodbica, kako je Edison kot deček, ko si je skril kruh z raznašanjem časopisov, imel stalno bivališče v prtljajnem vozu brizgalne mešale mestoma Port Heono in Detroit. Dečko pa se je v vagonu bavil s kemičnimi poskusi in pri tem povzročil ogenj, ki sta ga komaj pogasila z vlakovodjo. Do sem je stvar resnična. Američani pa so pristavili, da je razjarjeni železničar tako divje obdelaval mladega kemika s pestmi po glavi, da mu je za vedno pokončal sluh. Američanom je bila surovost vlakovodje dovoljno pojasnilo za Edisonovo gluhost. Sedaj pa piše znani izdelovalec avtomobilov Henry Ford, da mu je Edison povedal, da na pripovedki o pretepanju ni niti trohice resnice. Vlakovodja je pač dečku prepovedal povratek v vagon, ni pa nanj položil svoje težke pesti. Resnica o Edisonovi oglušitvi je vse čudnejša in nenavadnejša. Edison je čakal na postaji brizgalne mešale in je skušal stopiti vanj šele, ko se je vlak začel pomikati. Na starih vagonih pa so bile stopnice silno visoko od tal, tako da se Edison ni mogel pospeti v vlak, marveč je obvisel, držeč se za ograjo, v zelo nevarnem položaju. V zadnjem hipu je opazil nevarnost neki železničar, ki se je sklonil k Edisonu, ga pograbil za ušesa ter ga potegnil k sebi na ploščadko. Pri tem je Edison začutil močan pok v ušesih in od tistega trenutka je bil gluhi. »Ako me je ta mož res spravil

ob sluh,« je dejal Edison po poročilu Forda, »me je nehoti poškodoval pri tem, ko mi je rešil življenje.«

Solnčni mrk in tajna atomskega sestava

Kakor poročajo iz Newyorka, je pred nekaj meseci odpotevala velika odprava z zastopniki ameriških univerz na mali otoček Ninafu, da je dne 21. t. m. opazovala solnčni mrk in nje ga vpliv na sestav atomske gmote. Ninafu je otok v otoški skupini Iidži in je edina točka kopne zemlje, kjer je bilo mogoče pretekli torek opazovati popoln solnčni mrk. Otoček je popolnoma samoten in le vsako leto enkrat pripluje k njemu parnik, da v velikem pločevinastem zaboju izkrca hrano in pisma za dva učenjaka, ki sta vzela nase breme samotne in se popolnoma žrtvovala znanosti. Razen teh dveh učenjakov prebiva na otoku še nekoliko desetkov domačinov. Z ameriško odpravo se mudi na otoku tudi odprava novozelandske vlade. Obe skupini se mudita na otoku že nekoliko tednov in sta pripravili vse potrebno za opazovanje solnčnega mrka. Američani so pripeljali s seboj ogromno kamero, ki so jo l. 1929. rabili na Filipinih za opazovanje solnčnega mrka, razen tega pa še množico manjših priprav in spektroskopov. Ameriško odpravo vodi znani astronom prof. Samuel Mitchell. Popoln solnčni mrk je trajal na Ninafuju poldrugo minuto. Ako so imeli učenjaki solnčen dan, so na temelju svojih opazovanj lahko napravili za znanost važne ugotovitve in zaključke ter se jim je posrečilo razkriti tajno sestavo atomske gmote. Ako pa je bilo oblačno, je bil ves trud brezuspešen in vsi ogromni stroški zaman.

»Zaklal sem jo, da, zaklal, ker je bila stara in se ni mogla braniti!«
To zaslišanje je vznemirilo Freda. Izgovoril se je:

»Takšno so pač bile moje sanje.«
Preiskovalni sodnik je bil kaj slabe volje. Šel je v stanovanje, da si ogleda prizorišče umora še enkrat. Truplo so že bili odnesli. Pokraj mlake krvi pa je še vedno ležal list. Segel je po njem in ga zdignil. To, za kar je prijel, je bil samo vrhni list, ostalih kosov ni bilo. Čudno!

Debeli komisar, ki je spremljal sodnika, je pokleknil in pogledal pod posteljo. Dejal je: »Evo ostalih strani!«
»Dajte sem!« je velel sodnik.

»Ne morem doseči z roko!« je zajčal komisar in zopet vstal na noge.

Šel je na hodnik, odkoder se je vrnil z dežnikom.

Ko se je ponovno sklonil, se ga je lotila majhna omotica. Padel je po strani in se udaril z levim sencem ob nočno omarico. Dežnik mu je padel z rok.

»Bože moj!« je tedaj vzkliknil ves prestrašen sodnik.

»Saj ni nič hudega, le pomirite se!« ga je potolažil debeli komisar, ki je bil že zopet pokonci.

»Dragi moj, jaz sem prišel na neke

Radio

Izveček iz programov

Petek, 24. oktobra. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19: Francosčina. 19.30: Gospodinska ura. — 20: Gimnastična ura. — 20.30: II. sonalni večer. — 21.30: Plošče. — 22: Napoved časa in poročila.

Sobota, 25. oktobra. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Jamski grad Luknja in grad Zalog. — 18.30: Plošče. — 19: Anglesčina. — 19.30: Glasbeno predavanje. — 20: Prensos opere »Sadko« iz zagrebaškega nar. gledališča. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEograd 10.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 20: Prensos opere iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — Lahka glasba. — **ZAGREB 12.30:** Plošče. — 20: Prensos opere »Sadko« iz narodnega gledališča. — **PRAGA 16.30:** Jazz-band. — 19.35: Prensos iz Brna. — 20.50: Vesele pesmi. — 21.10: Trobente. — 22.30: Lahka glasba. — **BRNO 16.30:** Prensos iz Prage. — 18.20: Pevski koncert. — 19.35: Narodna glasba. — 20.50: Godba za ples. — 22.30: Lahka glasba. — **DUNAJ 11. Plošče.** — 12: Koncert orkestra. — 17.15: Mozartove klavirske sonate. — 17.45: Pesmi. — 18.30: Prensos opere iz gledališča. — Dunajska glasba. — **BERLIN 19.30:** Orkestralni koncert. — 21.10: Kabaretni program. — Godba za ples. — **FRANKFURT 19.30:** Program iz Stuttgarta. — **LANGENBERG 17.30:** Večerni koncert. — 20: Zabaven večer. — Nočni koncert in ples. — **STUTTGART 19.30:** Humor v pesmih. — 20: Veseligrada. — 21.30: Zabaven program. — 23.15: Pesmi. — Godba za ples. **BUDIMPEŠTA 9.15:** Dopoldanski koncert. — 18: Koncert na orgle. — 21.35: Orkestralni koncert. — Ciganska godba. — **RIM 17:** Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.35: Mešan glasbeni program.

SOKOL

Sokol na Bledu

Sokolsko društvo na Bledu je že več mesecev brez lastnega sokolskega doma. Društvo je dosedanj Sokolski dom, ki je bil le za silo primeren v sokolske svrhe, prodaja trgovcu g. Albinu Izlazarju iz Trbovelj, ki je preuredil prejšnje prostore v trgovske lokale. Tako je trenutno blejski Sokol brez strehe.

Po prodaji starega doma je sklenilo društvo zgraditi nov Sokolski dom. Kupilo je zemljišče tik za vilo »Vltava« ob Prešernovi cesti. Sokolski dom, ki ga gradi stavbna tvrdka Plenzelj z Bleda, bo impozantna moderna stavba, v ponos vsem Blejcem. Velika moderna dvorana in najpompnejši prostori bodo že v decembru pod streho.

Blejski Sokol ima pevski, tamburaški in dramatični odsek. Vsi odseki, razen dramatičnega, delujejo kljub temu, da nimajo lastnih prostorov. Posebno pevski odsek Sokola se kaj pridno vadi in se z vso vno mo pripravlja na otvoritev novega doma, ko bo nastopil z bogatim in pestrim sporedom. Zastavno ima pevski zbor vaje pri podstarosti Juriju Ravniku, ki je dal iz prilaznosti na razpolago sobo, kjer se dvakrat na teden vrše vaje. Zbor se je letos znatno pomnožil in šteje okrog dvajset pevecov-Sokolov, ki prav redno in z veseljem posejajo vaje.

Dne 2. t. m. se je vršil pri podstarosti Ravniku občni zbor pevskega odseka. V odobro so: predsednik br. Lebar Leopold, tajnik br. Uličar Matko, blagajnik br. Šebeničar Slavko in arhivar br. Ravnik Jurij.

V novem Sokolskem domu bo imel pevski odsek svojo sobo za vaje in takrat se namerava ustanoviti poleg moškega zbora tudi mešani zbor, kar bi bilo zelo umestno in priporočljivo.

Deca in naraščaj sta tudi začela telovaditi. Začasno je za telovadbo najpripravljen prostor v dvorani Zdraviliškega doma, kjer si naši vrli Sokolčki prav pridno krepijo svoje mišice.

Savez SKJ pripravlja izpopolnitev poslovanja društvenih, župnih in saveznih statističnih odsekov. Izdelujejo se pravilniki vzorci tiskovin in predpisi za poslovanje. Društva, čete in župe bodo morale posvetiti temu vprašanju potrebno pozornost, da se ne preneha s točnim poslovanjem. Statistika marsikdaj pojasni kako zaude, ki se tiče našega delovanja in uspehov oziroma neuspehov.

Prednjački tečaji. Da se čimprej odpomore pomanjkanju vaditeljev in vadištelj se bo vršilo po župah dravske banovine še nekaj župnih tečajev. Tečaj župe Ljubljane je štel 72 slušateljev in slušateljica župa v Celju ima dva tečaja, pri čem za moške, z 32 člani, po večini učiteljev,

novi misli! je rekel sodnik. »Fred König je nedolžen. To ste pravkar dokazali.«

»Kako vendar?« se je čudil debeli komisar. »Saj je udaril starko s palico po glavi! Njegovim sanjam vendar nihče ne verjame.«

»Gospod! On je sanjal ta zločin, a ga ni izvršil. Gotovo je že ostavil stanovanje, ko je raznašalec prinesel list.

Od postrežnice, ki sem jo zaslisl včeraj, sem zvedel, da je stara ženska imela navado čitati list v postelji. Med preiskavo ni nihče pazil na to reč. Ali še vedno ne morete rekonstruirati, kako se je stvar odigrala? Meni je vse jasno! Baš kakor vi po dežnik, je starka odšla na hodnik po palico. Nagnila se je, da bi zvezla list izpod postelje, kri ji je šinila v glavo, ona se je preuknila, udarila z glavo ob omarico, in ...«

Komisar se je prijel za rog, ki mu je bil ostal od udarca.

Pri raztelesenju pa se je dognalo, da je bila starka ubita z nekim topim predmetom, naibž s palico.

»Eh, ta palica vam kar noče iz glave!« ga je zavrnil sodnik, ki je s povečevalnim steklom odkril še krvavo li-

sledil bo ženski tečaj. Maribo-ska župa je absolutirala že en zelo dobro obiskani tečaj sedaj pa pripravljajo ženski tečaj v januarju. V Ptuj pa se bo vršil tečaj za vcdnike telovadbe po sokolskih četah, ki jih je v mariborski župi že nad 40. V kranjski in novomeški župi so priprave za tečaje v polnem teku. Ti tečaji pa še ne bodo začeli. Še mnogo društev ima premalo vadišteljev, marsikje ravno zaradi tega ni mogoče ustanoviti čet.

Priročna izdaja društvenih in župnih pravil. V založbi JMS v Ljubljani sta izšli dve žepni knjižici društvenih oziroma župnih pravil. Besedilo je izšlo v srbohrvaščini, ako bo zadosti interesentov, bo izšla knjižica tudi v slovenščini.

Jugoslovanska sokolska matica namerava izdati v bodoče majhne brošure po najnižji ceni 3 do 6 Din iztis. Vsebovale bodo pomembnejša predavanja naših sokolskih prvakov in bodo služile kot podlaga za pripravu društvenih prosvetnih delavcev in prednjakov za pouk članstva. Prvi dve brošurici sta že v tisku.

Zveza lužiškorskih sokolskih društev bo proslavila svojo desetletnico obstoja s slavnostno sejo in akademijo v Budyšinu v sredo 26. novembra. Proslave se udeležijo po poslanstvu tudi češkoslovaško Sokolstvo. Sokolstvo si je med najmanjšim slovanskim narodom priborilo že precej trdnosti, četudi so nasprotovali njegovemu razmahu poleg Nemcev tudi domači nasprotniki. Sedaj šteje v treh župah okrog 20 društev, prireja javne nastope, prednjaške šole in predavanja ter skuša uveljaviti nacionalno zavest med tamkajšnjim narodom.

Pot našega zletnega filma. Ob priliki beograjskega sokolskega zleta napravljen in izredno posrečeni film bo v kratkem projektiran tudi v Ljubljani. Ker pa so izgotovili tudi več posnetkov za inozemstvo, je naravno, da je film prispel tudi v Ameriko. Kakor sporoča Savez SKJ, se je vršilo mnogo predstav tudi v kanadskem mestu Vancouver, kjer je precejšnja jugoslovenska kolonija, ki se je seveda polnoštevilno udeležila predstave in vsa navdušena pozdravljala slike iz domovine. Polnoštevilno pa so bili na predstavah tudi tamkajšnji Čehoslovaki, Poljaki in Rusi ter Ukrajinci. Ker imajo Jugoslovenci v Vancouveru tudi svojo šolo, so predvajali film šolski deci, a tudi po drugih mestnih šolah, gimnazijah in na univerzi.

Sokolsko društvo Sv. Jurij ob Ščavnici se je tudi spomnilo naših bratov na Koroskem, katerim je bil posvečen članski sestanek v nedeljo 12. t. m. dopolne s priložnostnim govorom br. prosvetarja, deklaracijami naše dece ter petju narodne himne in rodoljubnih pesmi. — Obenem se opozarja članstvo, kakor tudi ostale občinstvo na proslavo obletnice narodnega osvobođenja, ki se bo vršila v nedeljo 26. t. m. ob pol 9. v društveni sobi v posojilnici.

Prosveta

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Petek, 24. zaprtlo.
Sobota, 25. Mladotetje. D.
Nedelja, 26. ob 15. Sneguljica. Mladinska predstava. Izven.
Ob 20. Razbojnik. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 27. Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Petek, 24. zaprtlo.
Sobota, 25. Knez Igor. B.
Nedelja, 26. ob 15. Vesela vojna. Ljudska predstava. — Ob 20. Trubadur. Gostujeta tenorist gosp. Marij Simenc in ga. Juraničeva. Ljudska predstava.
Ponedeljek, 27. Zaprtlo.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Petek, 24. zaprtlo.
Sobota, 25. Škrjančkov gaj. B. Kuponi.
Nedelja, 26. ob 15. Gospa ministrovka. Kuponi.
Ob 20. Aleksandra. Kuponi.

»Zbornik za umetnostno zgodovino.« Po daljšem presledku je izšla 1/2. letošnja številka ZUZ, ki mu — kakor veliki večini naših časopisov — razmere niso naklonjene in iz njega precej nerodno. V tej številki je izšel članek Viktorja Steske »Kje je bil rojen slikar Valentin Metzinger«, v katerem pisec ugotavlja, da ta naš najboljši umetnik v olinjem slikarstvu ni bil po rodu Bohinjec, kakor so nekateri mislili, marveč se je naselil v Ljubljani iz Lorene (sedanja francoska provinca). — Anton Stupica opt-

Königa, ki se je v zadnjih štiriindvajsetih urah tako postaral, da je jedva verjel svojim očem, da ima pred seboj zločinca, ki ga je zasliševal včeraj. Čim je sodnik omenil list in nočno omarico, je Fred vzkliknil:

»Zakaj ste mi to povedali? Zdaj se zopet vsega dobro spominjam, teta je ležala v postelji in čitala list. Pokukal sem v sobo. Ko me je ugledala, je skočila iz postelje. In ker me je začela zmerjati, sem jo vrgel na tla. Padla je in se udarila ob rob nočne omarice. Tedaj me je nekaj obsedlo, da sem prijel za palico in tolkel, bil tako dolgo po nji, dokler ni izdihnila ...«

»Kam ste jo udarili?« je vprašal sodnik, neprijetno dirjen, da se je njegova rekonstrukcija tako naglo razblinila.

Fredu se je skalilo oko. Rekel je:

»V sanjah človek ne vidi čisto jasno ...«

»Ste torej gotovi, da ste prinesli palico s hodnika?«

»S hodnika? Saj sem vendar spal ... Ničesar ne vem.«

In Freda Königa so zopet izročili psihijatrom, ki jim je bil dogodek nezjasen. Zločinca so izpustili iz ječe. Kakor v sanjah je stopical v svobodo.

Tetina zapuščina pa je pripadla neki pobožni ustanovi. Fred ni imel od nič čisto nič.

Protestu SK Olimpa, Celje proti verifikaciji prvenstvene tekme Atletik SK, Celje: SK Olimp dne 28. 9. 1930 se ugotovi ter se nalaga MO Celje, da določi nov termin.

Protest SK Ilirije proti verifikaciji prvenstvene tekme ASK Primorje I: SK Ilirija I, odigrane dne 12. X. 1930, se kot neutemeljen zavrne in se preda SK Ilirija zaradi izmenjenih pavšalnih obdolitv odbojnikov LNP upravnemu odboru LNP.

Popravila se verifikacija tekme SK Grafika II: ZSK Hermes II, objavljena v službenih objavah z dne 17. X. t. l., ter se gla-

suje fragment gotskega pasijonskega oltarja, Franc Pokorn pa beleži regeste važnih listin iz kostanjevega samostana pri Krškem. P. Frant. Stary je prispeval za ZUZ razpravo v kateri opisuje življenje in delo slovečega brnskega zvonolivarja Jana Krstnika Mellacka, ki je bil Slovec Hmeljak iz goriške okolice. Zivel je v 17. stoletju v Brnu. Številko zaključujejo književna poročila in drugo gradivo iz peresa Fr. Mesesela in V. Steska. Priloženo je nadaljevanje Maroltovega topografskega opisa umetnostnih spomenikov dekanije Vrhnike.

Proslava 250 letnice Comédie française v Zagrebu. Zagrebško gledališče je letošnji jubilej najslavnejšega francoskega teatra proslavilo z uprizoritvijo Molière-jevega »Skopuh« v režiji g. Ive Raića. Premijera tega nesmrtnega komada, ki ga je Ivo Raić zrežiral z izredno veščino, je imela pri kritiki in pri občinstvu velik uspeh.

Zanimiva politična drama. Berlinski »Theater des Westens« je uprizoril Rehli-schovo dramo »Brest Litovsk«. Glavne osebe tega komada so cesar Viljem, Trocki, minister Sühmann in delegatje na brestlitovskih mirovnih pogajanjih. Dejanje se odigrava v Kronstadtu. Brest - Litovskem in Berlinu.

»Československo-jugoslovenske revue« je izšel 2. zvezek. Med obilnim gradivom je posebej omeniti članek »Vprašanje manjšin med Italijo in Jugoslavijo« s podrobnimi statističnimi podatki. Dr. Ciril Žižek piše v bodočem razvoju hotelistva v Jugoslaviji v zvezi s problemi našega tujeskega prometa. A. Streit referira o češkoslovaškem šolstvu v Jugoslaviji, univ. prof. dr. Metod Dolenc pa je prispeval članek »Zbližanje zakonodaje češkoslovaške republike in kraljevine Jugoslavije«, ki je objavljen v slovaščini. Kronika je nezadostna; želeli bi bilo, da bi se v bodoče baš temu delu lista posvetila večja pozornost.

Jugoslovanska književnost v pariški reviji. Pariški mesečnik »Le Monde Slave« objavlja francoski prevod znanega spisa profesorja beograjskega vseučilišča g. Pavla Popovića »La littérature yougoslave«. V avgustu številki ni še prišlo na vrsto 19. stoletje; upamo, da je prof. Popović vsaj za francoski prevod popravil nekatere napake v sodbe in podatke o slovenskem slovstvu, ki ne kažejo, da bi mu le-to bilo tako izborna znanost, kakor srbsko. V omenjeni številki je izšla tudi razprava A. Mousseta »De l'anexion de la Bosnie Herzegovine à l'attentat de Sarajevo«, ki obdeluje avstrijsko službeno gradivo, objavljeno letos v posebni knjigi.

Ing. Stanko Dimnik. Logaritmčno računalno. V založbi Tehniške srednje šole v Ljubljani je izšla razprava prof. ing. St. Dimnika o logaritmčnem računalu — ena redkih matematičnih razprav, ki izhajajo v našem slovstvu. Pisec razlaga načelo, ustroj in funkcijo zanimivega mehaničnega pomagala, ki izračunava logaritme. Brošura bo dobro rabila vsem, ki imajo zlasti praktično opravilo z višjo matematiko, predvsem pa seve onim, ki sami rabijo logaritmčno računalno in ki si bodo temeljito pomagali z njim šele tedaj, če bodo poznali teoretično podlogo njegovega ustroja.

Razstava likovnih umetnic v Zagrebu. V zagrebškem Umetnostnem paviljonu je razstavila večja skupina likovnih umetnic. Med njimi so zastopane tudi Slovenke Avgusta in Henrika Santel, Eda Piščanec in Anica Sodnik - Zupančičeva.

Roman Stanka Tomašića. Zagrebška »Zabavna knjižnica« je pravkar izdala roman mladšega, nadarjenega književnika Stanka Tomašića »Salon milostive Klec. Roman se dogaja prva leta po svetovni vojni v Zagrebu in opisuje psihologijo malomeščanske družbe, ki je zabredla v blato laži, po hlepa, poltenosti in zločina, iščejo samo en smoler: denar in razkošno življenje. Zanimivo je, da je skoraj ob istem času dobil tudi Beograd slično literarno podobo v romanu Rade Drainca »Španski zid«, o katerem je »Jutro« že poročalo. G. Tomašić napoveduje še nekatere druge lepissime knjige, ki spribo njegovih literarnih kvalit- etizbujujo pozornost in se bo treba ob tem mnogo obetajočem liku nove srbsko-hrvaške književnosti ob priliki še ustaviti.

Uspeh »Revizorja« beograjske hudožestveniške skupine. Kakor smo na tem mestu ondan zabeležili, je skupina Hudožestvenikov, ki je lani gostovala tudi v Ljubljani, naštdurala Gogoljevega »Revizorja«. Te dni je bila v beograjskem Narodnem gledališču premijera. Hudožestveniki so imeli velik uspeh, o katerem govori vsa prestolica. Bila je to lepa proslava 10 letnice te emigrantske gledališke družine.

Sport

Službene objave LNP

Iz seje poslovnega odbora dne 22. t. m. Navzoči: gg. Stanko, Kovač P., Šetina, Kovač J., Grošelj, Zupanc, Accetto, Kačar. Vrstni red prvenstvenih tekem v nedeljo 26. t. m.:

Igrišče ASK Primorje: dopoldne ob 8. SK Natak: SK Reka, ob 9.45 SK Jadran: SK Korotan, ob 11.15 SK Svoboda II: ZSK Hermes II.

Blagajno vodi SK Reka. Službujoči odbojnik g. Grošelj. Vsa klub postavi 4 primerne reditelje. Stranski sodniki za prvo tekmo Bonča Franc in Pišlar Rudolf, za drugo Bezlaž Pavel in Purkart Bogomir, za tretjo Kovač Rado in Kačič Milan.

Igrišče ASK Primorje: popoldne ob 13.30 ASK Primorje II: SK Grafika II, ob 14.45 ASK Primorje I: SK Grafika I.

Blagajno vodi SK Grafika. Službujoči odbojnik g. Zupanc. Vsa klub postavi 4 primerne reditelje. Stranski sodniki za prvo tekmo Pečar Stane in Kunc Viktor, za drugo tekmo Čeh Dušan in Kemperle Ciril.

Po sklepu PO ima vojaštvo do podnarednika prost vstop k vsem prireditvam LNP.

Odobrita se naslednji prijateljski tekmi: dne 26. X. t. l.: SK Ilirija sen. : Jug. SK Litija v Litiji. SK Svoboda komb. (Ljubljana) : SK Svoboda (Jesenice) na Jesenicah.

V seznam stranskih sodnikov se vpíšejo za SK Korotan naslednji stranski sodniki: Novak Fr., Purkart Bogomir, Kic Ivan in Lenarčič Ernest.

Protestu SK Olimpa, Celje proti verifikaciji prvenstvene tekme Atletik SK, Celje: SK Olimp dne 28. 9. 1930 se ugotovi ter se nalaga MO Celje, da določi nov termin.

Protest SK Ilirije proti verifikaciji prvenstvene tekme ASK Primorje I: SK Ilirija I, odigrane dne 12. X. 1930, se kot neutemeljen zavrne in se preda SK Ilirija zaradi izmenjenih pavšalnih obdolitv odbojnikov LNP upravnemu odboru LNP.

Popravila se verifikacija tekme SK Grafika II: ZSK Hermes II, objavljena v službenih objavah z dne 17. X. t. l., ter se gla-

TKANINE

Za ženske plašče:

angleška destin tkanina
140 cm, m Din 49.—
angleška destin tkanina
140 cm, m Din 58.—
volnena tkanina, mod. desena
140 cm, m Din 88.—
volnena tkanina, melirana,
140 cm, m Din 110.—
velur-tkanina, čista volna v vseh modnih barvah
140 cm, m Din 120.—
volneni tweed v mod. desenh
140 cm, m Din 130.—

za ženske obleke:

bombažni tweed za obleke
70 cm, m Din 28.—
volneni crepe panama, razne barve
100 cm, m Din 58.—
volneni crep velutin, v apartnih barvah
100 cm, m Din 60.—
čisto volneni kasan v vseh barvah
100 cm, m Din 52.—

Novi modli odgovarjajoča izbira krime-ra, imit. perzianca in kožuhovne ter pisanega in gladkega baržuna.

Za moške zimske plašče:

mode dubl-tkanine v kakovostih počeni od Din 115.—
angleške mode dubl-tkanine v najmodernejših barvah in desenh počeni od Din 260.—

Naročniki izven Zagreba dobe na zahtevo brezplačne vzorce tega blaga.

Prosimo, da pri zahtevi vzorcev navedete, v katero svrhu vam bodo vzorci potrebni (za obleko, plašč, zimsko suknjo, kostim itd.).

Kastner & Ofner, Zagreb

si pravilno 6:3 za SK Grafika.
S pravom nastopa dne 25. oktobra 1930 se verificira za SK Natak: Krašovec Vin-ko.

Upravnemu odboru se preda SK Grafika zaradi rediteljev pri tekmi SK Ilirija: SK Grafika dne 19. X. t. l.

Upravnemu odboru se preda g. Kolovič zaradi nesportnega obnašanja pri tekmi SK Ilirija: SK Grafika dne 19. t. m., da ga stavi v tozadeven seznam. — Tajnik IL.

Zadnje kolo nogometnega prvenstva I. razreda. V nedeljo 26. t. m. se bo odigralo v Ljubljani zadnje kolo nogometnega prvenstva tekem v prvem razredu Ljubljane. Ta dan nastopi par SK Grafika: ASK Primorje. Predtekmo odigrata rezervi obeh klubov. — Zaradi lepega rezultata, ki ga je moštvo Grafike doseglo prošlo nedeljo proti Iliriji, se pričakuje nedeljski nastop Graficarjev z interesom. V nedeljo se odigrajo na igrišču ASK Primorje še naslednje prvenstvene tekme: Natak: Jadran, Korotan: Reka in Svoboda rez.: Hermes rez.

SK Svoboda. V nedeljo 26. t. m. igra kombinirano moštvo prijateljsko tekmo s SK Svobodo na Jesenicah, rezervna igra isti dan prvenstveno tekmo s SK Hermesom ob 11.15 na igrišču ASK Primorja. Eno ur pred pričetkom tekme v naši garderobi. Odhod na Jesenice ob 11.45 z gorenjskega kolodvorja. Opremo je dvigniti v nedeljo od 8.—9.30. Postavi v garderobi in Delavski zbornici.

ZSK Hermes. Danes seja upravnega odbora in uprave igrišča ob 20. pri »Raci«. Vabijo se gg. Zupan, Prešem in Zalokar. Obenem sestanek prvega moštva. Plesna šola bo pričela z novembrom, vsi interesi naj se javijo pri g. Albinu Vrečku, brivcu na Celovski cesti.

SK Jadran. Danes ob 20. pri Mraku strogo obvezen sestanek vseh nogometašev zaradi nedeljskih tekem.

SK Natak. Danes točno ob 20. sestanek v Zg. Šiški, gostilna Zajec.

Kolesarski odsek ASK Primorje vabi vse svoje bivše člane in prijatelje odseka na sestanek danes, 24. t. m., ob 20. v restavraciji »Zvezda«. Ker gre za važen pomenek, se je nadejati čim večje in točne udeležbe. Sklicatelji.

SK Ilirija. (Table-tenis.) Danes treninga I. skupine ne bo.

SK Ilirija (lahkostilska sekcija). Danes ob 20.30 sestanek načelstva v kavarni Evropa. — V soboto 25. t. m. ob 15. in v nedeljo 26. t. m. ob 10. bo interni klubski miting, obvezen za vse člane. V soboto: seniorji: 160 m, 400 m, skok v dalj, skok ob palici, krogla, kopje; juniorji (1912—14): 100 m, skok v višino, skok v dalj, krogla (5 kg); juniorji (1915—17): tek 60 m, skok v višino (četverboj). V nedeljo: seniorji: tek 1500 m, 3000 m, skok v višino, troskok, disk, kladivo; juniorji (1912—14): tek 1000 m, kopje; juniorji (1915—17): skok v dalj, disk (četverboj).

Dopisi

SV. LENART V SLOV. GORICAH. Podružnica CMD je zbrala ob desetletnici plebscitata za koroške kulturne namene 778 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala!

SENOVO PRI RAJHENBURGU. Zaradi nepredvidenih ovir se sestanek za ustanovitev Sokola na Senovem ne bo vršil 26. t. m., ampak v nedeljo 9. novembra ob 15. v šolski telovadnici.

Dovršeno in koristno

Vsak tuj jezik se zamorete naučiti v 3—4 mesecih samo po »LINGAFON-metodi, ker je učenje lahko in zabavno in pristopno vsakemu brez razlike. Izum je angleški in sodružni so poznani svetovni umi. To metodo je sprejel ves svet in tudi mi s hvaležnostjo. Ministrstvo prosvete je za potrebo gimnazij že odkupil to metodo za francoski in nemški jezik (začetnih in literarnih). Uči lo gotovo številno tečajev za francoski jezik (začetnih in literarnih). Uči lo s pomočjo gramofonskih plošč, ki so za vsak gramofon, s katerega vam predava profesor v materinem jeziku in vam ponavlja lekcijo kolikokrat želite. Spored plošč ima: besednjak za 6 jezikov, knjigo tujega teksta (za vsak jezik posebej) in prevod teksta v našem jeziku. En kompletni tečaj ima 30 lekcij, ki obsegajo vse praktične potrebe življenja. Za vsak jezik so početni in literarni tečaji (izbrano štivo poznanih književnikov), ki stane po dva tisoč Din vsak, franko Beograd. Oni, ki ne morejo naenkrat kupiti vsega tečaja, morejo kupovati po redu po dve plošči (4 lekcije) knjigo tekstov (30 lekcij) in besednjak vse skupaj za 370 Din v Beogradu, a za provinco 470 Din (kateragakoli jezika začetnega tečaja). Zahtevajte prospekt ali pošljite denar zastopniku za Jugoslavijo: The Linguaphone Institute, London, Srpska obrtna banka, d. d. Beograd, Čika Ljubina ul. 15, telef. 37-87. pšt. ček. br. 51.125

Preklic.

Podpisana Ješovc Mici, šivilja v Ločici, pošta Polzela, izjavim v svojem in imenu svoje matere Ješovc Marije, posestnice na Ločici

